

NEWSLETTER

januar 2018.

FONDACIJA
HASTOR

ZNAČAJ TEHNIKE I INOVATORSTVA ZA PRIVREDNI RAZVOJ BIH

Druga naučno-stručna konferencija „Značaj tehnike i inovatorstva za privredni razvoj Bosne i Hercegovine“ održala se u četvrtak, 11.01.2018. u Sarajevu, s ciljem promocije tehničke kulture i inovatorstva u BiH.

Organizator konferencije je Udruženje tehničke kulture Novi Grad, Sarajevo, a sponzori su bili Ministarstvo civilnih poslova BiH i Ministarstvo za obrazovanje, nauku i mlade Kantona Sarajevo, dok je partner u organizaciji ove konferencije bila i Fondacija Hastor.

Pomoćnica ministra civilnih poslova BiH za nauku i kulturu Biljana Čamur-Veselinović naglasila je da je ovakav događaj prilika da se dodatno govori o ovoj temi i da se dođe do određenih zaključaka i preporuka koje će dati konkretnе rezultate u narednom periodu kako bi se nauka i inovativnost snažnije povezale s privredom u cilju doprinosa otvaranju novih radnih mјesta i razvoju zemlje.

Ostali predavači i učesnici konferencije bili su istaknuti stručnjaci iz različitih polja djelovanja koji su, svako sa svoje tačke gledišta, dali osvrt na ovu aktuelnu temu predloživši konkretnе korake koji bi pomogli unapređenju tehnike, ali i inovatorstva u Bosni i Hercegovini. Ono u čemu su svi složni jeste stav da bez unapređenja saradnje, znanosti i privrede nema ni ekonomskog razvoja, te da su zbog ovog razloga neophodna ulaganja u inovacije i povećanje konkurentnosti.

Fokus je, također, bio na obrazovanju, odnosno na koji način treba promovisati i predstaviti inovatorstvo u trenutnom sistemu obrazovanja. Profesor emeritus Univerziteta u Tuzli Džemo Tufekčić rekao je da se inovatori ne rađaju, nego da to postaju školovanjem. Seid Fijuljanin, direktor Fondacije Hastor i jedan

od učesnika na panelu konferencije, kazao je da se trebaju kreirati povoljni uvjeti za mlade u Bosni i Hercegovini i stvoriti jedan novi sistem u okviru kojeg oni neće imati potrebu za trajnim odlaskom van granica BiH u potrazi za nekim pogodnijim poslovnim mogućnostima, dok se u isto vrijeme može omogućiti angažman i povoljan ekosistem za one koji su izvan BiH stekli znanje, iskustvo i nove vještine, da ih onda u našoj državi primijene i tako doprinesu njenom daljem razvoju.

Edhem (Eddie) Čustović, profesor na univerzitetu u Australiji i predsjednik IEEE odbora za industriju, inovacije i poduzetništvo, u toku svoje prezentacije kazao je da je vijeme da Bosna i Hercegovina počne koristiti resurse koje ima, te da mladima treba prestati govoriti da ne mogu nešto uraditi, već se fokusirati na pozitivniji aspekt i konačno početi vjerovati da mogu! Također je dodao da kreativnost i snalažljivost treba nagradjavati i podsticati, a ne sprečavati, i da mlade ljudi konstantno moramo podsticati u razvijanju njihovih potencijala.

Konačni zaključci konferencije bili su da inovativnim pristupom, kako obrazovanju, tako i poduzetništvu, kao i podrškom poduzećima u pogledu inovativnosti naša zemlja može postići veći rast, razvoj, veće zapošljavanje i bolje ekonomske rezultate; da se trenutni školski planovi i programi trebaju prilagoditi potrebama tržišta rada i da se intenzivnije treba raditi na motivisanju mladih ljudi prema tehnici i inovatorstvu.

Na samom kraju konferencije došlo se i do zaključka da možemo uspjeti samo ako svi budemo aktivno učestvovali u kreiranju ovakvih promjena.

Emina Adilović

STIPENDISTI FONDACIJE HASTOR KAO INICIATORI PROMJENA

U velikoj sali ASA Prevent grupacije, u subotu, 13. januara održan je mjesечni sastanak studenata stipendista Fondacije Hastor. Sastanak je obilježen izlaganjima bivših i trenutnih stipendista koji su bili inspiracija za sve prisutne.

Nadira Berbić i Edina Hadžić, bivše stipendistkinje Fondacije, na ovom mjesечноj sastanku su predstavile svoj san, koji ostvaruju pokretanjem startupa Zorya, čiji je glavni cilj povezati male proizvođače autohtonih bh. proizvoda s kupcima u urbanim sredinama koji teško dolaze do nekomercijalnih proizvoda – sigurnim za njih i njihovu djecu. Svoju priču odlučile su prenijeti stipendistima i na taj način aktivno ih uključiti u projekat. Predstavile su viziju i misiju projekta, a studenti mogu učestvovati tako što će ih spojiti s malim proizvođačima biljnih proizvoda, koje oni poznaju iz ruralnih sredina.

Projekat je podržala Fondacija Mozaik, a Nadira i Edina su dobitnice Nagrade za društvene promjene, koju je dodijelila Fondacija Dokukino. Cilj izlaganja nije bio samo predstaviti ovaj društveni biznis, nego i prikazati primjer kako se zajedničkim idejama i udruženim snagama mogu napraviti veliki koraci. Nadiru i Edinu je spojila naša fondacija, a njihova priča je prisutnim studentima bila inspiracija i vjetar u leđa

kako bi se i sami odlučili za slične poteze. Nisu krile ni zadovoljstvo što se ponovo nalaze na mjesечnom sastanku, iako u drugačijim ulogama.

Drugi dio sastanka je bio posvećen predstavljanju projekta na kojem su radili Sanel Delić, bivši stipendista Fondacije i Rijad Muminović, trenutni stipendista. Mnogo uloženog vremena i truda urodilo je plodom koji će znatno olakšati volonterski rad Fondacije, kako administrativnom timu, tako i studentima. Zajedno s još nekoliko kolega, Sanel i Rijad su napravili online aplikaciju koja podrazumijeva lakše izvršavanje obaveza kada je riječ o volonterskim satima. Ubuduće, preko iste će na jednostavan način biti omogućeno najaviti volontiranje, napisati izvještaj, ali i evidentirati volonterske sate. Osim toga, aplikacija sadrži i bazu podataka pa se lahko može doći do osnovnih podataka o studentima i učenicima. Također, napravljena je i mogućnost uključivanja administracije u rad na najavljenim volonterskim aktivnostima putem videopoziva. Brojne su prednosti aplikacije i ona će znatno utjecati na uštedu vremena tokom administrativne procedure.

Studenti su sastanak napustili obogaćeni brojnim informacijama, ali zasigurno i s vlastitim vizijama i idejama kako da i sami pokušaju unaprijediti sebe i društvo u kojem se nalaze.

Belma Zukić

USPJESI MERIME OSMANOVIĆ

Nabrojati sve uspjehe Merime Osmanović istinski je izazov za redakcijski tim Fondacije Hastor. Ova mlada stipendistkinja s nepunih osamnaest godina osvojila je mnoštvo priznanja, nagrada i medalja na kojima joj mogu pozavidjeti mnogo starije generacije. Najveće uspjehe ostvaruje kroz sport, aktivno se baveći atletikom i skijanjem, a ono što našu stipendistkinju posebno odlikuje jeste njeno aktivno učešće u razvoju lokalne zajednice. Merima je članica nekoliko organizacija od kojih se posebno ističe angažman u sekciji mladih Crvenog križa općine Kalesija i Udrženju Osmijeh nade, a u našoj fondaciji važi za jako vrijednu volonterku i stipendistkinju. Merima Osmanović ponos je Kalesije, ali i Fondacije Hastor.

Merima je rođena 17. aprila 2000. godine u Tuzli. Učenica je trećeg razreda Mješovite srednje škole u Kalesiji, smjer Mašinski tehničar za kompjutersko projektovanje. Odlična je učenica. Stipendistkinja Fondacije Hastor je od 2015. godine. U slobodno vrijeme piše priče i bavi se izradom nakita. Aktivna je u nekoliko sportskih disciplina, a neke od tih disciplina su atletika i skijanje.

Dobitnica je mnoštva nagrada, zahvalnica i priznanja među kojima je i prestižna Nagrada za sportistkinju godine u kategoriji neolimpijskih sportova. Merima je osvojila dvije srebrne medalje na Zimskim olimpijskim igrama u Austriji. Atletika je, kako ističe, njena velika ljubav, a u posljednjih pet godina osvojila je mnoštvo nagrada za prvo i drugo mjesto. Istim da je mnogo sretna jer ima veliku podršku porodice i prijatelja, koji su uz nju kada su takmičenja u pitanju. Na atletskom takmičenju koje je održano u Sarajevu, osvojila je prvo mjesto. U augustu 2017. godine osvojila je zlatnu medalju u atletici i srebrnu medalju za skok u dalj. Učestvovala je na mnogim literarnim takmičenjima, a na takmičenju „Eko zeleni“ je osvojila treće mjesto. Istim da je mnogo ponosna na ovu nagradu, jer se dodjeljuje na području općine Kalesija, mjestu u kojem živi i djeluje. Također je učestvovala u NATO vojnoj vježbi, a dobitnica je i certifikata o učešću.

Merima Osmanović primjer je da se snovi ostvaruju uz mnogo volje, rada i truda, a mi vjerujemo da će upravo njeni uspjesi i nagrade motivirati i inspirirati i ostale stipendiste Fondacije Hastor.

Razim Medinić

ISPITNI ROKOVI:

KAKO POBOLJŠATI SVOJE PAMĆENJE, RASPOLOŽENJE I KONCENTRACIJU PRILIKOM PONAVLJANJA GRADIVA?

Ispitni rokovi mogu da budu veliki izazov za studente. Sada više nego ikada studenti osjećaju pritisak. Kako onda mogu da ponavljaju efikasnije? Koje tehnike zaista djeluju, a koje ne? Šta studenti mogu da urade da poboljšaju svoje pamćenje, raspoloženje i koncentraciju?

PRIJE PONAVLJANJA

1. Doručkujte

Procjenjuje se da oko 27% momaka i 39% djevojaka ponekad ili konstantno preskaču doručak. Nije nazvan najvažnijim obrokom dana bez razloga: naučnici su zaključili da preskakanje tog obroka značajno smanjuje pažnju učenika i studenata i njihovu sposobnost prisjećanja naučenih informacija. Običan tanjur žitarica podstiče studentima koncentraciju i pamćenje toliko koliko im treba.

2. Ostavite mobitel

To bi trebalo da bude očigledno, no mnogima nije. Mobiteli mogu da dekoncentrišu; povezani su s osjećajem „fomo” (fear of missing out – strah od propuštanja) i dokazi ukazuju da studenti koji troše više vremena na dopisivanje i korištenje društvenih mreža dobijaju niže ocjene. U drugom veoma zanimljivom istraživanju, naučnici su zaključili da samo pogled na mobilni može da bude dovoljan da se smanji sposobnost čovjeka da se koncentriše. Zaključak ne može da bude jasniji: daleko od očiju je stvarno i daleko od srca.

TOKOM PONAVLJANJA

1. Počnite ranije i rasporedite gradivo

Glumci ne napuštaju svoje probe do dana prije premijere. Sportisti ne treniraju samo dan prije utakmice. Za pamćenje informacija treba vremena. Raspoređivanje materijala za ponavljanje na oblasti (npr. po sat vremena tokom deset dana) djelotvornije je nego učenje u cjelini (npr. po deset sati jednog dana). Ovaj efekat poznat kao „spacing“ („razmaci“) pomaže jer dozvoljava zaboravljanje stvari i ponovno učenje tokom tih razmaka. Ova tehnika bila je nazvana „najboljom u cijeloj historiji eksperimentalnog istraživanja o učenju i pamćenju“.

2. Testirajte se

Vodeći istraživači iz oblasti pamćenja smatraju provjeravanje svog znanja jednom od najefikasnijih metoda za poboljšavanje sposobnosti sjećanja informacija. Provjeravanje svog znanja, također, pomaže da pronađete nedostatke u njemu. Vježbe su dobar početak kao i propitivanje samog sebe na kraju vašeg ponavljanja.

3. Podučavajte nekoga

Nakon što ste provjerili svoje znanje, naučite nekoga drugog. Dokazano je da to pomaže pamćenju i sjećanju, poznato je kao „the Protégé Effect”. Podučavanje druge osobe zahtijeva od vas da naučite i organizujete svoje znanje na jasan i strukturiran način.

4. Dvaput razmislite prije nego što upotrijebite markere

Uprkos tome što su markeri najomiljenije studentsko oružje u borbi protiv ponavljanja, istraživanje pokazuje da ne funkcionišu najbolje. Ljudi bolje uče i sjećaju se informacija kad mogu da ih povežu s drugim informacijama. Markeri to ne rade, nego izoluju pojedine informacije. Dosta često, studenti označavaju čitave dijelove i pasuse u tekstu, što može da izgleda kao da su odradili teški posao, no to ima malu vrijednost.

5. Nemojte da slušate muziku

Studenti koji uče u tišini sjećaju se više od onih koji ponavljaju s muzikom u pozadini. Na ekstroverte i one s izuzetnom sposobnošću da kontrolišu svoju pažnju muzika ne utječe toliko negativno, ali ni ne pomaže. U najboljem slučaju takve studente ne ometa toliko koliko sve ostale.

6. Udahnite malo svježeg vazduha i vježbajte

Ne možete da radite cijeli dan, svaki dan. Niti biste trebali. Kad je ponavljanje u pitanju, računa se kvalitet kao i količina. Izlazak napolje i svjež vazduh pomaže ljudima da se osjećaju okrepljeno i sposobnije da se poslije koncentrišu. Štaviše, malo vježbanja pomaže ljudima da se bolje snalaze u stresnim situacijama: uklanjaju nervozu i povećaju samopouzdanje.

7. Spavajte

Studenti su motivisani da mnogo rade i ponavljaju prije ispita. Međutim, dolazi vrijeme kad moraju da prestanu i idu na spavanje i da shvate kada to može da bude problematično. Postoji veza između našeg perfekcionizma i borbe protiv spavanja. Ako zaspite u roku od pet minuta nakon što naslonite glavu na jastuk, vjerovatno biste trebali da ranije idete u krevet. Drugi savjeti za spavanje uključuju redovno spavanje, da se ne bavite mobilnim u krevetu, a ako već morate, isključite pozadinsko svjetlo na njemu.

Budući da se istraživanje psihologije nastavlja, saznajemo sve više o tome kako si pomoći pri učenju. Ponavljanje može biti pravi izazov jer često zahtijeva od studenata da posmatraju svoje ponašanje tokom individualnog učenja kod kuće. Nadamo se da možemo da se bolje opremimo za nadolazeće izazove podučavajući kako da poboljšamo svoje pamćenje, raspoloženje i koncentraciju.

BLIZANKINJE

Urednica biltena Fondacije Hastor, Džulisa Otuzbir, me pita: „Učitelju Ramo, znam da ste volonter Fondacije Hastor i organizacije Stichting Kinderhulp iz Holandije, možete li mi ispričati neki detalj iz tog Vašeg volontiranja?”

Dok me ona to pita, meni pred oči izađe slika dvije blizankinje koje sam 2013. godine odabrao da putuju u Holandiju na godišnji odmor u trajanju od tri sedmice. Djevojčice su bile učenice petog razreda osnovne škole, imale su duge guste kose koje su im padale preko očiju i skrivale lice. Te godine su pratiteljice djece bile studentice stipendistice Fondacije Hastor Nadira Berbić i Edita Mujezin. Djevojčice su smještene u holandsku porodicu Verhulsdonck, kod Rona i Anje koji su imali djevojčicu Ellen istog uzrasta. Djevojčice su se vrlo brzo sprijateljile, postale su kao jedna porodica. Posebnu draž su blizankinje doživjele kad su ih odveli u frizeraj da im srede kose. Ovaj doživljaj je fascinirao djevojčice da su još tada, kao učenice petog razreda osnovne škole, odlučile da postanu frizerke. Familija Verhulsdonck istog ljeta dolazi u Bosnu i Hercegovinu da posjeti blizankinje. Kako ni terenac nije mogao prići kući na kilometar jer nema puta, poklone u vidu obuće, odjeće i namirnice za cijelu porodicu nosili smo u rukama i na leđima. S obzirom na to da se kuća nalazi na osami, na jednom

brdu gdje nema ni puta ni vode ni struje, porodica Verhulsdonck se odlučuje da im pomogne. Kako Elektrodistribucija nije mogla uvesti struju zbog nedostatka papira za kuću, ulažu hiljade maraka za uvođenje solarne energije, čije postavljanje kao nadzorni organ prati Zlatko Samadžić. A kad je stigla solarna struja, Zlatko se potrudio da preko svojih prijatelja, humanih ljudi, obezbijedi i potrošače te struje: fen za sušenje kose, radioaparat, televizijski aparat, hladnjak koga popunjava namirnicama. Familija Verhulsdonck, pored toga što svake godine dođe i donese obuću i odjeću, kako za blizankinje, tako i za cijelu porodicu, zamolila me da njihovim novcem svaki mjesec platim namiru u najbližoj im prodavnici. U junu 2017. sam pitao blizankinje koju će školu upisati, a jedna od njih mi reče: „Nama je sad pomoći potrebna, ali mi želimo da što prije dođemo do svoje plate, da živimo od svoje zarade!“

A druga je dodala: „Kad smo bile u Holandiji svidjelo nam se šta rade frizerke i odlučile smo učiti i postati kao i one.“ Od septembra 2017. godine blizankinje su upisale školu da postanu frizerke. Kako Fondacija Hastor svojim stipendistima srednjoškolcima daje 150 konvertibilnih maraka mjesečno, predložio sam i porodici Verhulsdonck da i blizankinjama povećaju mjesečni iznos na 300 konvertibilnih maraka što su i prihvatali. Eto, to je jedna od više stotina sličnih priča koje bih mogao ispričati.

Ramo Hastor

Marina Cvjetković Stojadinović

bliske, prvenstveno zbog toga što je u dodir s njima došla još u ranom djetinjstvu, te što za njih veže jako lijepе uspomene.

Dijelom Fondacije Hastor postala je 2008. godine kada je njena majka sasvim slučajno aplicirala za stipendiju, i to baš u u periodu kada joj je stipendija najviše trebala. „Stipendija mi je tada pomogla da olakšam majčine brige, a danas mi pruža priliku da učim o samostalnosti, o prijateljstvu, o tome kako mogu najbolje iskoristiti sredstva koja imam na raspolaganju kako bih ostvarila svoje ciljeve i zamisli. Tokom ovih 10 godina sam upoznala toliko divnih ljudi i dobila toliko prilika da naučim nešto novo ili iskoristim znanje koje posjedujem i to je nešto zbog čega će zauvijek cijeniti rad ove fondacije i trud ovih ljudi, koji daju svoj maksimum kako bi drugima olakšali poneku brigu i pokazali im da i oni mogu biti pokretači promjena u svojoj neposrednoj okolini i u svijetu“, ističe Marina.

U okviru volonterskog rada imala je priliku da bude dijelom različitih aktivnosti. Naime, prvobitno je volontirala s djecom na terenu, zatim je postala i dijelom administrativnog tima gdje se pokazala izuzetno odgovornom i efikasnom i gdje se, prema njenim riječima, uspjela istinski povezati s esencijalnom idejom - vodiljom rada Fondacije Hastor. Trenutno je dio prevodilačkog tima što joj daje čvrstu podlogu i svojevrsnu praksu za njenu buduću karijeru.

Kaže da nije sigurna kakva je budućnost čeka, a da će stvari koje je naučila kroz iskustvo u Fondaciji zasigurno zauvijek pamtit i primjenjivati. Veoma smo ponosni što je Marina dijelom puta kojim odvažno gazi Fondacija Hastor zajedno sa svojim stipendistima.

Amina Vatreš

Na bazi svoje dugogodišnje posvećenosti i nesebičnog doprinosa radu Fondacije, za stipendistkinju prvog mjeseca 2018. godine odabrana je Marina Cvjetković Stojadinović. Kada se njeno ime pomene u Fondaciji, prva asocijacija je zasigurno njen talent za jezike, preciznije, odlično poznavanje njemačkog jezika zahvaljujući kojem ova mlada ambiciozna djevojka redovno prevodi tekstove za web stranicu i bilten. Upravo njenim zaslugama Fondacija je u prilici da javnosti prezentira bilten, ali i mnoge druge tekstove i na njemačkom jeziku budući da je ona trenutno jedini prevodilac na ovaj jezik. Ta činjenica zaista govori mnogo o njenom trudu i nesebičnoj podršci koja se tiče samog unapređenja rada Fondacije Hastor.

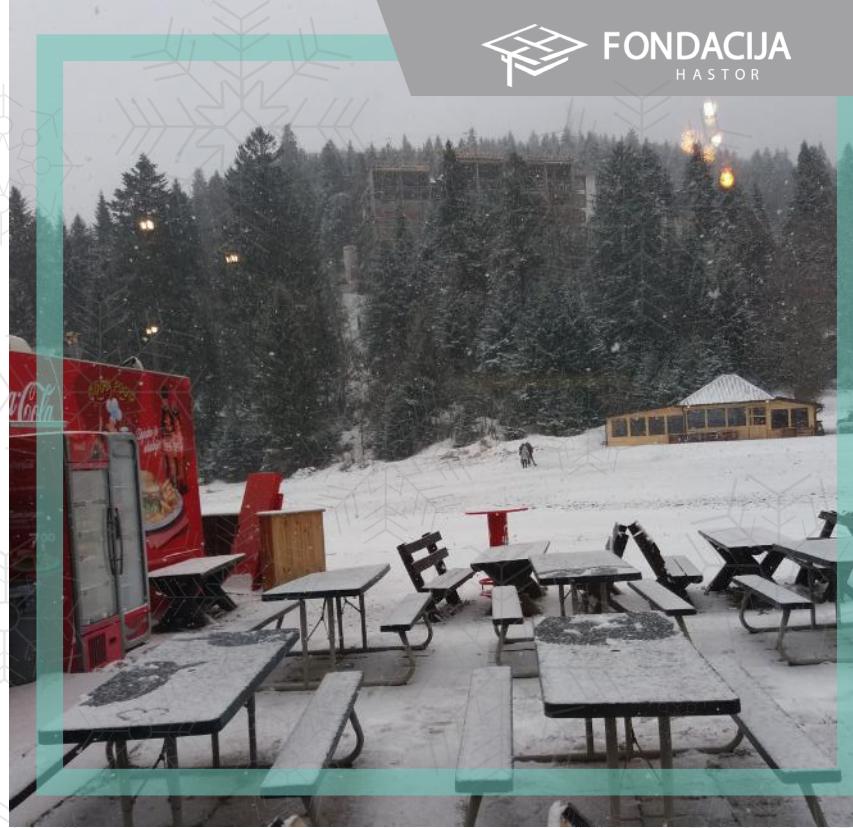
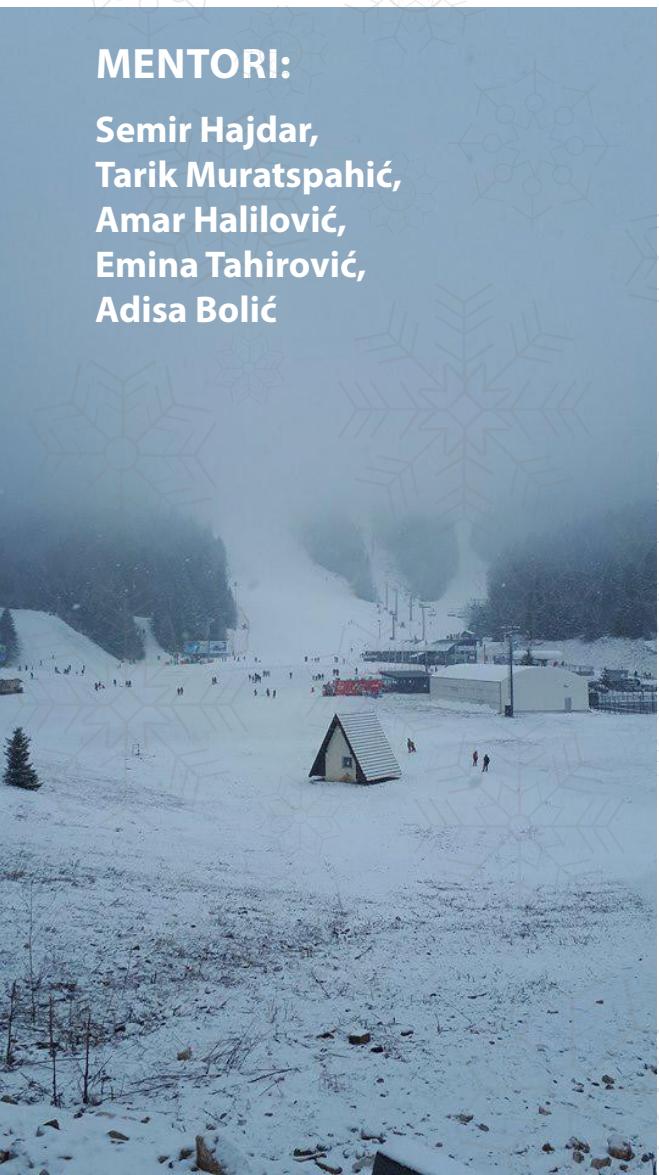
Marina je rođena u Sarajevu gdje završava osnovnu i srednju školu. Istimje da je još kao dijete pokazala ogromno interesovanje i talent za jezike, a njemački jezik je naučila prvenstveno gledajući razne njemačke programe i emisije.

Studij Germanistike na Filozofskom fakultetu u Sarajevu upisala je 2015. godine i, kako kaže, apsolutno se pronašla u tome. Njemački jezik i kultura su dvije stvari koje su joj oduvijek bile jako

Izlet na Bjelašnicu

MENTORI:

Semir Hajdar,
Tarik Muratspahić,
Amar Halilović,
Emina Tahirović,
Adisa Bolić

Na osnovu baze podataka utvrđeno je da su stipendisti i volonteri Fondacije Hastor u proteklom mjesecu zabilježili 14914 volonterskih sati. Kao i do sada, najveći broj volonterskih sati ostvaren je na volonterskim sastancima naših stipendista – studenata, srednjoškolaca i osnovaca na 283 volonterske radionice u 61 općini širom Bosne i Hercegovine. Ovoj velikoj brojci doprinosi i volonterski angažman naših studenata koji volontiraju u administraciji i redakciji Fondacije Hastor, kao i angažman stipendista koji rade na razvoju aplikacije Fondacije Hastor i održavanju naše web stranice. Obavezna tema o kojoj su naši stipendisti diskutovali na svojim volonterskim druženjima proteklog mjeseca je **Značaj volontiranja za pojedinca i društvo**. Pored obavezne teme, stipendisti su obrađivali i druge interesantne teme, a naši studenti su dio volonterskih sati odvojili kako bi pomogli mlađim stipendistima da što bolje savladaju školsko gradivo.

Neke od najzanimljivijih tema:

“Nauka i umjetnost”

“TED Talk: „Being young and making an impact“

„Kako kreirati određeni projekat?“

„Da li je globalno zagrijavanje problem?“

“Kakav utjecaj imaju društvene mreže na društvo?“

„Koje vas stvari čine sretnima?“

“Pružanje prve pomoći“

“Utjecaj sporta na zdravlje“

„Šta je to što zamjeramo sa временом свијetu?“

„NAJVJEĆE SVJETSKE METROPOLJE“

“Genetski modificirani proizvodi – znamo li šta jedemo?“

Kako postati odličan lider? – „Vođa bez titule“ – Robin Sharma

Općine u kojima su u proteklom mjesecu održane volonterske radionice:

Fondacija Hastor

Hastor Fondacija
najbolja donacija,
pomaže nam mnogima
bilo ljeto, bila zima.

U nevolji najvećoj
porodici najprečoj,
poštari na vratima pokuca
i razgali naša srca.

Pola bratu, pola meni
pa svaki u svoju školu kreni,
dobro uči, nastavu prati
pa da se dobro dobrim vrati.

Pa kada završiš školu
i počneš raditi
nemoj se samo ti sladiti.

Nađi načina i malo se potrudi
dobar, human, i darežljiv budi
pa da i uz tvoju pomoć
tamo negdje,
poštari zakuca na vrata
pa razveseli nekog dječaka
i njegovog brata.

Fondacija Hastor, od sveg srca hvala
što je mnoga, al' baš mnoga
bića obradovala.

Želim Vam da postojite još dugo,
da mnoga djeca kažu zbogom tugo,
da mnogi primjer Vaš slijede,
da malo manje roditeljima kose sijede.

Vedad Imamović,
Zenica